

عنوان مقاله:

جغرافیای تاریخی خراسان

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 2، شماره 4 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

محمدتقی رضویان

محمد شالی

خلاصه مقاله:

خراسان در قدیم به سرزمین وسیعی در شرق فلات ایران که از سمت شرق کویر لوت تا کوههای هند واقع بودند، اطلاق می گردید و تمام بلاد ماوراءالنهر را در شمال شرقی به استثنای سیستان و قهستان در جنوب را شامل می شد. خراسان بزرگ شامل چهار ربع (نیشابور، مرو، هرات، بلخ) بوده که امروزه میان چهار کشور ایران، افغانستان، ترکمنستان و پاکستان تقسیم شده و فقط ربع نیشابور آن در قلمرو ایران قرار گرفته که تقریباً شامل خراسان شامل خراسان شمالی و رضوی می شود. استان خراسان جنوبی نیز منطبق با ایالت قهستان قدیم بوده است. ایالت قهستان قدیم اگرچه از نظر اداری و سیاسی مثل ایالت سیستان جزو خراسان بزرگ محسوب می شده ولی جغرافی نویسان قدیم از آن به عنوان یک واحد جغرافیایی مستقل و متمایز از خراسان سخن گفته اند. خلاصه آنکه خراسان قدیم و ایالت های همجوار آن یعنی سیستان و قهستان یکی از مراکز عمده سکونت و فعالیت در شرق ایران بوده که ردپای آن در سراسر تاریخ ایران در دوره باستانی و اسلامی دیده می شود. گستردگی خراسان بزرگ و همسایگی آن با مراکز تمدنی در شرق فلات ایران (هندوستان و چین) و شمال شرقی ایران (آسیای میانه، ماوراءالنهر و روسیه) باعث شده که این ایالت به یکی از کانون های اصلی ارتباطی میان کشورها و تمدن های مختلف در طول تاریخ تبدیل شود.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2028973>

